

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Eulev. Fegele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre	...	900 Lej
Fél évre	...	460 Lej
Negyed évre	...	240 Lej
Havonta	...	80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival 100

A népakarat meghamisítása.

Az a minden komoly és józan ember által elítélt hajszá, amelyet az ellenzék indított a magyarság megválasztott parlamenti képviselői ellen, nem hogy szűnne, hanem még jobban duzzad. A legféktelenebb izgatás és terror minden eszközt és a hazugságok egész özönét vonultatják fel a népakarat elnyomására szövetkezett ellenzéki pártok, amelyek el akarják gáncsolni a magyar politikusoknak a parlamentbe jutását, a kiknek erős magyarsága és gerincessége szálla az elfogultság s faji gyűlölködés szemében. A magyarság ezuttal is a legbecsületebb jóakarattal kíván az ország javára dolgozni. Ha a gyűlölködő pártpolitika ebben a nemes törekvésében elgáncsolja, annak következményeiért nemcsak az erőszakoskodó ellenzékre fog hárulni a felelősség, hanem arra a kormányra is, amely a kisebbségek becsületes támogatásával szerzett többségét nem tudja, vagy nem akarja úgy fegyelmezni és irányítani, hogy a parlamentnek történetében páratlanul álló erőszakos jogfosztási törekvéseknek útja vágassék.

Mondják meg nekünk őszintén, van-e Romániában szabad választási jog, vagy nincsen? Az erdélyi magyarság az ország törvényei szerint azokat a férfiakat választotta meg képviselőikül, akiknek a magyarságában, becsületes-ségében, gerincességében teljesen megbízik. Ha van szabad választói jog, akkor a magyarság megválasztott képviselőit fogadják azal a reverenciával, amely ezt a lojális kisebbségi népet joggal megilleti. Ha pedig sovinsták terror és nem a szabad választás jogán alakul meg az új parlament, akkor tiltásuk el a magyarságot az unánakról, ahol szabad lelkiismerettel választotta meg a neki megfelelő képviselőit. Azt a politikai abszurdumot ne kívánják tőlünk, hogy saját képviselőink személyét illetően a nemzeti párthoz, paraszt-párthoz, vagy akár a néppárthoz forduljanak tanácsért. Mi nem dróton ringatható félmagyarokat, hanem fajunk s nemzetünk kiválóságunk reprezentánsait akarjuk a parlamentben látni.

A régi magyar parlamentbe is azokat a politikusokat küldte az erdélyi románosság, akikben megbízott és senkinek se jutott eszébe a megválasztott képviselők személyét kifogásolni. A szabad népképviselést és az ország tételes törvényeit próbálja meghamisítani az, aki a parlament kapujához az erőszakot állítja föl, hogy beengedje azokat, akik az ellenzéknek kellemesek, de kirekeszse onnét azokat, akikben a magyarság bizik.

Harc a magyar mandátumok körül.

Az ellenzéki sajtó egész sereg mandátum megsemmisítését követeli. — Goga belügyminiszter nyilatkozata. — A Magyar Párt erőteljes akciója.

(Saját tudósítónktól.) Mint a fékevesztett ár zudul az erdélyi magyarság felé a legképtelenebb támadások özöne, amelyeket az ellenzéki sajtó különös egyöntetűséggel talál fel nap-nap után, talán azért, hogy a választások alkalmával szenvedett súlyos vere-ségüket valahogyan enyhítsék. — Hasztalan volt minden csitítás, ellenérv, az ellenzéki újságok csak folytatták a tájékozó támadásokat, s szórták a legképtelenebb rágal-makat és vádak az erdélyi ma-gyarság egyes megválasztott képviselői vagy szenátorai felé. A koncentrikus támadások előterében az első időkben csak Barabás Béla dr. Arad szenátora és Szele Béla dr. Brassó képviselője állottak. Omlottak a tájékozó rágal-mak, rikoltoztak az igaztalan és méltatlan vádak, sőt az utóbbi időkben egyes ellenzéki organu-mok attól sem riadtak vissza, hogy Szele Béla dr-t nyíltan megfenye-gessék, ne menjen Bucurestibe, mert egészen bizonyosan inzultál-ni fogják, sőt az életéért sem ál-lanak jót. Ez a képtelen, méltat-lan, a legsúlyosabb ellenérzést és kritikát kiváltó harc úgy látszik nem ismer már határt. Ahelyett, hogy belátná az ellenzéki sajtó a maga állásponyjának lehetetlen és tarthatatlan voltát, hiszen még el-képzelné is képtelenség, hogy egy hatalmas számarányú népkisebbséget az ellenfelek és ellenpártok dühgáncsolják, hogy kiket válasszon meg képviselőnek, szenátoroknak, kiket tüntessen ki a maga bizal-mával, tehetetlen dühében még to-vább megy. Erősen kibővült a ma-gyar képviselők és szenátorok névsora, akiket az ellenzéki lapok a támadássorozatba bevontak, s most már azt követelik, hogy az igazolások alkalmával necsak Barabás és Szele, hanem Balogh Ar-tur, Weiss Sándor, Kotzó Jenő, Kocsán János mandátumát is sem-misítse meg a parlament.

Goga Oktavián nyilatkozata a magyar mandátumokról.

Természetesen a Magyar Párt sem nézi tétlenül ezeket az ekese-redett támadásokat, s félhivatalos jelentés szerint Goga Oktavián belügyminiszter már tegnap megbeszélést folytatott Gyárfás Ele-mérrel, a párt küldöttével, a Ma-gyar Párttal való viszony ügyé-ben. Lapjelentések szerint Gyár-fás megjelent Bucsan belügyi ál-lamtitkárnál is és memorandumot adott át neki, amelyben ultimá-tumszerűleg követeli a Magyar Párt nevében az összes magyar megválasztott képviselők mandá-

tumának igazolását. Amennyiben ez nem történik meg, a magyar-párti képviselők a szászokkal kar-öltve kormányellenes blokkot fog-nak alakítani és csatlakoznak az ellenzékhez.

A lapok e jelentésével kapcsolatban Goga belügyminiszter ma-magához kérte a sajtó képvise-lőit, akik előtt a következő nyilat-kozatot tette:

— Nem fogjuk megsemmisíteni sem Barabás Béla, sem Tornya Gyula, sem Weiss Sándor, sem Kotzó, sem Kocsán mandátumát. A kormány azonban nem garan-tálhatja semmiképpen Szele Béla mandátumát. Ami a szászok ká-vánságait illeti, a brassói mandá-tumra vonatkozólag nem tudok semmi pozitív nyilatkozatot tenni, mert Petrovici miniszter nincs je-lenleg Bucurestiben és így ebben az ügyben vele nem tárgya-hat-tam. A kisküküllői szász mandá-tumigénylésre csak azt mondha-tom, hogy öcsémrel, Goga Jenő-vel könnyen meg lehet egyezni olyan értelemben, hogy lemond-jon kisküküllői mandátumáról, mert két más helyen is megválasz-tották.

A Magyar Párt megvédi a magyar képviselőket és szenátorokat.

A Magyar Párt legutóbbi elnö-ki tanácsa is foglalkozott az ellen-zéki sajtó tendenciózus, igaztalan támadásaival és elhatározta, hogy az eddigi passzívitásból aktivitás-ba megy át és nem tűri tovább az alaptalan támadásokat. A magyar

parlamenti csoport részéről mánd-járt az első ülésen fel fognak szó-lalni és kellő megvilágításba he-lyezik az ellenzéki sajtó rágal-mait. A Magyar Párt kiáltvány-nyal is fordul az ország népéhez és ebben hangoztatni fogja loyalf-tását és ragaszkodását az állam-rendhez, egyben tiltakozik az ir-redentizmus és a hazafiatlanság vádjai ellen.

A tegnapi elnöki tanácsülés be-fejezése után Jakabffy Elemér dr. nyilatkozott erről a sajtónak.

— A magyarpárti képviselő-bucuresti-i értekezlete elé nagy ér-deklődéssel tekintünk — mondot-ta Jakabffy dr. — A párt nagy-sulyt helyez arra, hogy ezen az értekezleten a Magyar Párt ösz-szes megválasztott képviselői meg-jeljenek, mert itt alakul meg a párt parlamenti csoportja és a Ma-gyar Párt jogvédő tódója. A mandátumok igazolása ügyében az a véleményem, hogy a román-iai parlamenti rendszer szerint tulajdonképpen minden képviselő második választás elé néz, mert ha valaki a többségnek nem tets-zik, akármelyik képviselő fekete golyót dob az urnába, amivel el-érheti azt, hogy a mandátumot megsemmisítik. Azt tartom termé-szetesnek és magától értetődőnek, hogy a választási paktum erre a második mandátumra is vonatko-zik. A kormány többsége kötelez-ve van, hogy a paktum alapján megválasztott minden magyar képviselő mandátumát igazolja. Ennek ellenkezője sértene pártum-kat.

A király nem vesz részt a parlament megnyitására

(Bucuresti, június 17.) Lapjelen-tések szerint Ferdinand király nem vesz részt a parlament jú-nius 25-iki megnyitó ülésén és he-

lyette a trónbeszédet Averescu miniszterelnök fogja felolvasni. A hírek megerősítésre szorulnak.

Megkezdődött a kisantant-konferencia.

Románia panasza a nyugtalankodó Bulgária ellen

(Bled, június 17.) Tegnap meg-érkeztek a csehszlovák és jugo-szláv delegációk, míg a román de-legáció ma reggel jött meg. Nagy meglepetést keltettek azok a prá-gai hírek, amelyek Benes közeli lemondásáról szólnak. Valószínű-nek tartják, hogy a konferencia csak egy napig fog tartani a prog-rammba vett három nap helyett, pénteken azonban minden körü-mények között befejeződik.

A bucuresti-i Cuvantul szerint Románia a bledi konferencián ki fogja fejteni, hogy Bulgária ismét románellenes propagandát fejt ki

a komitácsi támadások elősegíté-sével és Románia számos jegyzé-ke, amelyet emiatt a bolgár kor-mányhoz intézett, teljesen hatás-talan maradt. Mitilineu külügymi-niszter javasolni fogja, hogy a kis-antant erélyes tiltakozó jegyzéket intézzen Bulgáriához és egyuttal foglaljon állást Bulgária népszö-vetségi kölcsona ellen is. A Dimi-neata jelentése szerint Mitilineu azt is közölni fogja Bledben, hogy Románia és Ausztria között dön-tőbírósi tárgyalások vannak fo-lyamatban, amelyek legközelebb befejeződnek.

Az autó-lura nyertesei.

A román királyi autoklub kiosztotta a díjakat.

(Bucuresti, június 17.) Rövid hírvirati jelentés nyomán már közöltük, hogy a román királyi automobillklub tegnap hirdette ki az ötödik, most rendezett országos autótársaság-nyerteseinek névsorát. A zsűri döntése alapján a klub első nagydíját, egy művészi kivitelű aranyérmét, valamint a petroleumtermelők szövetsége által kitűzött 150.000 lejű N. Butculescu, Hupmobile autójával nyerte el. A második díjat, a klub aranyérmét és a resicai vasművek 60.000 lejű Sh. Ghica Buick-gépével; a harmadik díjat, a klub bronzérmét és a petrosényi szénbánya társaság 30.000 lejű Alex. Racovita, Alfa Romeo-autójával nyerte el.

A fogyasztási verseny első díját, a klub aranyplakettjét V. Coman mérnök Ford-kocsijával, a második díjat, a klub ezüstplakettjét Berlescu kapitány Buick-autójával, a harmadik díjat, a klub bronzplakettjét V. de Vassal, Oakland-gépével kapta.

A gyorsasági verseny első díját, a klub aranyérmét. A. Racovita, Alfa Romeo-kocsijával; a második díjat, a klub ezüstérmét Giachino, Fiat-autójával; a harmadik díjat, a klub bronzérmét Carignano, ugyancsak Fiat-kocsival nyerte.

A magassági verseny első díját, Erdély serlegét Carignano, Fiat-kocsijával; a második díjat, a klub ezüstérmét Racovita Alfa Romeo-autójával; a harmadik díjat, a klub bronzérmét Giachino Fiat-gépével kapta.

Az ugynevezett „populáris” díjak közül, amelyeket a petrosényi szénbánya társaság tűzött ki, az elsőt: 80.000 lejű Butculescu, Hupmobile-kocsijával; a másodikikat, 30.000 lejű Ghica, Buick-autójával és a harmadikat, 10.000 lejű Bertescu kapitány Buick-gépével nyerte el.

Bucuresti főváros díja, egy művészi kivitelű ezüstplakett, Racovitanak (Alfa-Romeo) jutott. A bucuresti-i rendőrprefektúra díját, egy művészi kivitelű antik ezüsttárgyat M. Cantacuzino, Hupmobile-kocsijával nyerte. Elena királyi hercegnő serlegét Edgar Mendl, Lincoln-kocsijával vitte el. Bibescu herceg serlegét Dorel Davila kapitány, Auburn-kocsijával nyerte. A Banat-Crisana autósok klubjának serlegét Macavei kapitány nyerte Fiat-kocsijával. A legjobban szerelt autó számára az aradi Astra-gyár által kitűzött díjat a Hupmobile-gyártmányú kocsik kapták meg, amelyeket Butculescu és Mircea Cantacuzino képviselték a versenyen.

Aradváros és a megye díját, gyönyörű, értékes ezüst serlegét Vulturescu Irén asszony kapta, a kinek Steyer-kocsija a verseny Bucuresti-Arad etapjában kifogástalan állapotban futott be az aradi célba.

— Pusztító jégeső. Bucurestiből jelentik: Campinában tegnap éjjel katasztrófális hatású jégeső pusztított. A hójas nagyságu jégdarabok teljesen elverték a vetést és többszáz ablakot betörttek. Oriási a kár Jasiban is, ahol az-orkán és a felhőszakadás a távírószlopokat kidöntötte.

A magyar fajvédők a fascizmus ellen.

Gömbös Gyula nagy feltűnést keltő beszéde.

(Budapest, június 17.) Gömbös Gyula egy. miskolci népgyűlésen fejtegette a magyar fajvédők programját és beszédében feltűnést keltő támadást intézett a fascizmus ellen. Elmondta, hogy őt arra akarták rávenni, hogy legyen magyar fascistavezér.

— Nevetségesnek tartom, — mondotta többek között, — hogy valaki oroszlanoköllyökkel sétáljon végig az országon és mindenáron cézári külsőt akarjon magára öltetni. A fascista-ideát nem lehet Magyarországra átültetni, a magyar viszonyokra csupán azt lehet átvenni, ami az itteni viszonyoknak megfelel. Tudjuk azt, hogy a

magyar fajvédők egyelőre még nem kerülhetnek uralomra és néhány képviselőjükkel csak a fajvédőgondolatot akarják felszínen tartani a parlamentben. Budapesten nem bonthatunk zászlót, mert ott minden második ember zsidó és csak minden második ember jár az utcán. Innen figyelmeztetjük az ország választópolgárait, hogy csak olyan helyen veszünk részt a választási küzdelemben, ahol biztosítva van a győzelem, mert nincs elpazarolni való erőnk. Fajtestvéri szeretettel tekintek Bethlen István grófra, akinek férfias cselekedetével sikerült a magyar nemzet eddig széthuzódó táborát egységbe kovácsolni.

Averescu Olaszországba utazik

(Róma, június 17.) A Corriera della Sera jelentése szerint Averescu tábornok legközelebb Rómába utazik az olasz királyi család meglátogatására. Ezzel kapcsolatban a Lupta úgy értesült.

hogy a miniszterelnök a parlamenti szünet alatt keresi fel Rómát, ahol tárgyalni fog a két ország szorosabb gazdasági együttműködésének megvalósításáról is.

Meghalt Orlow báró, a rejtélyes gyilkos

A titokzatos raabsi tragédia főszereplője sirba vitte a gyilkos szerelem titkát. — Az emigráns báró követte a halálba szerelmesét, Klinger bárónét.

(Bécs, június 17.) Orlow Kyrill báró, a raabsi tragédia egyik szenvedő hőse, tiznapos szenvedés után tegnap elköltözött az élők sorából. A waidhofeni kórházban feküdt Orlow Kyrill és ott két nappal ezelőtt tüdőgyulladásba esett, ami azután végzett a fiatal orosz arisztokratával. Most tehát a raabsi kastélyban lejátszódott dráma mindkét főhőse már csak a múlté. Orlow az öngyilkos lett Klinger bárónét csak néhány nappal élte túl. Két virágzó élet lett az áldozata egy olyan drámának, amelynek motívumait most már aligha sikerül felderíteni.

Orlow erős szervezete tíz napig küzdött azzal a hatalmas vérvesztéssel, amelyet borzalmas sebesülése okozott. Mint emlékeztetés, az erdei találkozás során Klinger báró a felső karján súlyosan sebesítette meg Orlowot. A sebesülés annál veszélyesebb volt, mert a báró a háborúból nagyon jól ismert ugynevezett dum-dum, tehát robbanó golyóval sebesítette meg ellenfelét. A vadászok ugyanis dum-dum golyót használtak, nehogy a megsebzett vad a golyóval a testében elmenekülhessen. A találkozás színhelyén találtak is egy tíz centiméter hosszú csontdarabot és dr. Fronz főorvos az operáció során ugyancsak egy tizenegy centiméteres, teljesen szétforgácsolt csontdarabot távolított el a sebből. A kezelőorvos már az első pillanattól kezdve attól tartott, hogy Orlow egész karját amputálni kell, de a beteg állapota az első napokban rohamosan javult és már-már úgy látszott, hogy Orlow megmenthető.

Néhány nappal ezelőtt azonban újabb komplikációk léptek fel. Ezeket nem a sebesülés okozta, hanem a nagy vérvesztés, mert teljes nyolc óra telt el a merénylet után, míg Orlowot a waidhofeni

kórházba vitték. Ehhez a vérvesztéshez járult még a tüdőgyulladás is és magasfokú láz állott be. Az orvosok tisztában voltak azzal, hogy a legutóbbi éjszakája lesz a krízis éjszakája. Ez előtt még egyszer visszanyerte esztétét Orlow s akkor ismételt hangzattal ártatlanságát. Éjjeltájban azután beállott az agónia és most már látható volt, hogy Orlow menthetetlen. Délután félig két óra körül azután a kezelőorvos megállapította, hogy szívgyöngöseség következtében beállott a halál.

Még a mai nap folyamán értesítették a kerületi törvényszéket Orlow haláláról, amely most már természetesen megszünteti a hűvadi eljárást az orosz báró ellen. Tovább folyik azonban a vizsgálat Orlow Somogyi nevű barátja ellen, abban az irányban, vajjon nem részes-e a gyilkosság tervének kidolgozásában. Eddig azonban nincsen egyetlen támpont sem, amelynek alapján Somogyit letartóztatnák. A dráma főszereplői már örökre elnémultak és most már csak a szerencsétlen báróné komornája, John kisasszony mondhatja el egyes eddig ismeretlen részleteket, amelyek azonban már aligha fognak világosságot deríteni a raabsi kastély tragédiájára.

A raabsi csendőrség ma kérelemmel fordult a bécsi tartományi parancsnoksághoz, hogy szerezzenek be még több adatot Orlow személyére vonatkozóan és ebből a célból a külföldi hatóságokat is keressék meg. Orlow ugyanis ismeretlen nagyhercegnek adta ki magát, azonban utlevele és egyéb okmányainak adatai nem egészen egyeznek ezzel az állításával. Dr. Mühlwert kremsi ügyvéd, Orlow jogi képviselője kijelentette, hogy tudomása szerint megbízója dél-orosz előkelő családból származik és egy bányatulajdonosnak a fia volt. Guriew volt orosz gárda-

tiszt, aki Nizzában élt, Orlownak nagybátyja volt.

A nagybeteg Jászai Mari

Készül a halálra a világhírű magyar művész.

(Budapest, június 17.) Mezirtuk, hogy Jászai Mari, a Nemzeti Színház örökös tagja, a legnagyobb magyar tragika súlyos betegen fekszik a János-szanatóriumban.

A nagy magyar színész a múlt év december 31-én éjjel lett beteg, amikor négylovas szekérel száguldott át az Alföldön, hogy Kiskőrösre érjen. Jászai Mari minden év Szilveszterén elutazott Kiskőrösre, hogy éjjel 12 órakor, az utolsó óra utolsó percében ott legyen, ahol Petőfi Sándor született. Hideg, zivataros, kemény magyar december volt az Alföldön s az idős művészasszony négylovas szekéren száguldott végig az éjszakában, hogy megünnepelhesse Petőfit. Ekkor fázott meg. Másnap már 38 fokos láza volt és azóta csak egyszer, január 3-án lépett fel Herczeg Ferenc „Hid” című darabjában.

Jászai Mari teljesen legvöngült, annyi ereje sincs, hogy a nevét leírja. Az orvosok titkolják előtte súlyos betegségét és talán sohasem fogja megtudni, hogy mi baja van. Az újságíróknak, aki felkereste betegágyánál, Jászai Mari ezeket mondta:

— Azt hiszem, én már befejezem ezt a kurta kis földi életet, majd ott fenn folytatom tovább. Most csak üldögélek itt és várom, amint leperegnek hátralevő napjaim.

Miért szaporítják a gyógyszertárakat Aradon?

A külvárosokban megszűntek, a belvárosban egymásra zsúfolódtak a patikák.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap számunkban közöltük azt az egészségügyi miniszteri rendelkezést, amely szerint a miniszter Arad városában két új gyógyszertár megnyitását engedélyezte. Az új patikajogok egyike Gájra, másika pedig Pernyáva külvárosra szól. — Ugy Gájban, mint Pernyávan volt már gyógyszertár, de a tulajdonosok miniszteri engedéllyel a városba költöztek azzal az indoklással, hogy a perüfériákon nem tudnak megélni. Az egészségügyi miniszter most erre a két megüresedett patikajogra adott újabb engedélyeket, hátha a két új gyógyszerész meg fog gazdagodni a külvárosi patikákon, amelyeket előző tulajdonosaik otthagytak. Eddig 15 gyógyszertár működött Aradon és egymás hegyén-hátán alig bírnak reuzálni. Félő, hogy a két új gyógyszertár sem képes majd megélni a külvárosokban és akkor ezek is igyekezni fognak a városba befelé költözni és akkor tizenhét gyógyszertár fog vegetálni Aradon. Kétségtelen, hogy az aradi gyógyszertárak gyarapítása nem is felel meg a köz érdekeinek, mert az igazán nem helyes a város közönsége szempontjából, hogy küzködő patikák álljanak rendelkezésre. Sokkal jobb az a megoldás, ha kisebb számu, jólmenő gyógyszertárak kifogástalan, elsőrendű gyártmányokkal szolgálják egy város egészségügyét. Az új egészségügyi tör-

vény szerint különben a megüresedett patikajogok kiadása versenyvizsgákra dől el és a vizsga eredménye szerint töltik be ezeket a helyeket.

A két új aradi patikajogra számos pályázó akadt, akik Bucuresztben állanak az egyetemi tanárokból összeállított vizsgálóbizottság elé. A versenyvizsgák e hó 15-én már megkezdődtek és az eredmény valószínűleg már e hét végén ismeretes lesz. A két legkülönb vizsgázó lesz a két új aradi patikajog tulajdonosa.

Emigráns excár.

Ferdinand, Bulgária exuralkodója Ausztriában telepedik le.

(Bécs, június 17.) Ferdinand bolgár excár néhány hónap előtt két hétig Bécsben időzött és egy előkelő belvárosi szállodában lakott. A volt uralkodó többször megjelent a Staatsoperben, egyébként azonban teljesen visszavonultan élt és politikai személyiségekkel nem érintkezett.

Akkoriban egyes lapok a volt uralkodó bécsi tartózkodását úgy kommentálták, hogy Ferdinand excár vissza akar térni Bulgáriába. Ez a híresztelés azonban minden alapot nélkülöz, amennyiben Ferdinand excár tudatában van annak, hogy Bulgáriába való visszatérése milyen beláthatatlan következményekkel járhatna volt országára nézve és boldog, hogy trónját legalább fia számára menthette meg.

Ferdinand excár realpolitikussá és egy ízben bizalmas baráti körben a következőket mondotta trónjának elvesztéséről:

— Rossz lovat fogadtam meg, levonom tehát a konzekvenciákat és a trónt elveszítettnek tekintem.

A rossz ló a központi hatalmak blokkja volt és Ferdinand excár evvel a kijelentéssel arra céloz, hogy helyesebben cselekedett volna, ha az antant mellé áll, de mivel ezt nem tette meg, viseli a konzekvenciákat.

Érdekesnek tartjuk evvel kapcsolatban felemlíteni, hogy akkor, amikor a bolgár hadsereg az antant-csapatok előtt letette a fegyvert, Németország és Ausztria abban a hiedelemben voltak, hogy tovább folytathatják a háborút. Néhai IV. Károly ezért Ferdinándot árulónak tekintette és megtiltotta neki, hogy Ausztria-Magyarország területén letelepedjen, holott a volt uralkodó a Szepességben levő Murány-kastélyába szeretett volna visszavonulni. A tilalom következtében Ferdinand excár Kóburgba utazott és rövid megszakításokkal ott élt mindmáig. Amint bécsi szerkesztőségünk most beavatott helyről értesül, Ferdinand excár néhány hónap előtti bécsi tartózkodása alatt kérvényt nyújtott be az osztrák kormányhoz, hogy engedje meg Bécsben való letelepedését. Az osztrák kormány az engedélyt megadta és így a volt bolgár uralkodó az ősszel Bécsbe költözik.

— **Törvény a csempészet ellen.** Bucuresztből jelentik: Az utóbbi időben mind nagyobb méreteket ölt a csempészet megakadályozására a pénzügyminisztérium vámosztálya új törvénytervezetet dolgozott ki, amelyet a parlament most megnyitó ülésükön terjesztenek elő.

Briand alakítja az új francia kormányt.

(Páris, június 17.) Doumergue köztársasági elnök ismét Briand-t bízta meg a kormányalakítással, aki a koncentráció helyett parlamenten kívüli kormányt akar alakítani, ezt a tervet azonban a pártok ellenzik. Amennyiben Briandnak nem sikerülne az új kormányt megalkotni, a legtöbb esélye Cailauxnak van. A jobboldali s a középpártok azonban Poincaré nevét is emlegetik, aki azonban nem valószínű, hogy a mai körülmények között sikerrel vállalhatná a megbízást. Mára különben kiderült Pe-

ret pénzügyminiszter lemondásának igazi oka. Peret azért bukott meg, mert a francia bankkal súlyos nézeteltérése keletkezett. A pénzügyi szaktanács, amelyet Peret létesített, szükségesnek tartotta a Francia Bank aranykészletének rendelkezésre bocsátását a frank árfolyamának javítására, de a bank vezetősége ezt a leghatározottabban ellenezte és a bank alkormányzója ridegen kijelentette, hogy a bank aranykészletét a kormány semmi körülmények között sem veheti igénybe.

Senki többet?! .. Harmadszor! ..

Megkezdődött a vagyonbukott Soltész Tibor kézizálogainak elárverezése. — Három árverés volt ma délután, amelyek iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg.

(Saját tudósítónktól.) Az utóbbi időben szinte nap-nap után árverési hirdetmények jelentek meg az aradi lapokban, amelyek mind a vagyonbukott Soltész Tibor kézizálogba helyezett áruinak nyilvános eladását adták tudtul. Valóságos árverés-lavina indult meg Soltész Tibor ellen. Másodnaponként megperdül a dob, s eladásra kerülnek a nagyértékű cérnatornyok, amelyeket Soltész Tibor zálogként hagyott hitelezőinél. Ma közvetlen egymás után három ilyen árverés volt dr. Beles Jenő aradi közjegyző irodájában. Nagy érdeklődés mellett árverezték el ma délután Soltész Tibor, az Aradról ismeretlen helyre szökött nagykereskedőnek három hitelezőjénél kézizálogként elhelyezett áruit. Az első árverés pontosan három órakor kezdődött. Az ajánlattevők és az érdekeltek képviselőiben megjelentek az árverésen R. Rossi egyik olasz hitelező cég megbízásából, Foe D. egy milánói cérnagyár igazgatója, Kramer Sándor és társa cég képviselője, Stern Lipót és fia-cég képviselője, Weigl Adolf, Natuci Dante, aki szintén egy olasz gyár megbízásából jelent meg, azonkívül az érdekelte cégek képviselőiben dr. Molnár Oszkár, dr. Kelemen Gábor, dr. Grosz Ignác, dr. Köves László, dr. Juhász Géza aradi ügyvédek jelentek meg. Az árverésen ott volt még dr. Szilber Ignác csődítomeggondnok helyettes.

Az árverést a szokásos formák szerint dr. Beles Jenő közjegyző nyitotta meg és bejelentette, hogy az első árverésen hét láda cérnáru árvereznek el 152.000 lej kikiáltási áron. A licitációban résztvevők valamennyien letették a közjegyző kezébe a 10% bánatpénzt s megkezdődött az árverés. Eleinte gyors egymásutánban adták ajánlataikat az érdekeltek. Az első ajánlattevő Weigl Adolf volt, aki 20 ezer lejt íért. Utána Natuci Dante 30 ezer lejt, Kramer Sándor 40 ezer lejt és Stern Lipót 70 ezer lejt ajánlott föl. Ennél az összegnél már lassabb tempóban folyt az árverés. A résztvevők látható izgalommal számolni kezdtek, a mikor felhangzott dr. Beles közjegyzőnek a sürgető szava:

— Hetvenezer lej, először. Hetvenezer lej másodszor!

— Nyolcvanezer lej! — kiáltotta Kramer Sándor.

A további harc a hét láda áruért

csak Kramer Sándor és Weigl Adolf között folyt le. A többiek már nem vettek részt az árverésen és röppentek a szavak:

— Nyolcvanezer! Nyolcvanhárom ezer!

Csend lett. Dr. Beles közjegyző ekkor öt percre felfüggesztette az árverést, amelynek leteltével Weigl Adolf 85 ezer, majd 86 ezer lejt íért.

Kramer: Nyolcvanhatezer egyszáz!

Ennél többet senki sem íért. A közjegyző lassan, időt engedve a gondolkodásra, kiáltja ki az utóljára íért összeget:

— Először! Másodszor! Senki többet?! Harmadszor!

A hét láda áru Kramer Sándor és társa-cég vette meg 86.100 lejtért.

A második árverés következett. Az érdeklődés ekkor már némileg csökkent, mert bizony jó egynéhányan eltávoztak. Kétszáznegyvenezer lej értékű becsült áru, ugyanezen a kikiáltási áron került ekkor árverésre. Az első ajánlattevő Stern Lipót és fia cég volt, utána Soltész Pál, Natuci Dante, dr. Köves László és Kramer Sándor tettek ajánlatot. Ötvenezer lejnél kezdődött az árak ajánlása és néhány perc múlva már száz ezer lej fölött jártak. Ebben az árverésben Soltész Pál és dr. Köves László tartottak ki. A legtöbbet ígérő ajánlattevő Soltész Pál volt, aki 133.500 lejt íért az áruért. Dr. Beles öt percre ismét felfüggesztette az árverést, azonban öt perc múlva sem volt többet ígérő. Az áru Soltész Pál birtokába jutott.

Következett a harmadik árverés, amikor a legnagyobb értékű áruk dobraverése került sorra, háromszázötvenezer lej kikiáltási áron. Ezen az árverésen Grünberger Lajos temesvári kereskedő is részt vett, akinél kézizálogként letétbe van helyezve az áru. Ötvenezer lejenként emelkedtek az ajánlatok. Első ajánlattevő Grünberger Lajos volt 80 ezer lejjel. Részt vettek az árverésen még Natuci Dante, Stern Lipót és fia, Weigl Adolf és Kramer Sándor. Alig öt perc múlva már kétszáz ezer lejnél tartottak. Mikor ezt az összeget elérték, az árverés több résztvevője „kidőlt” s csak ketten maradtak bajvivő felek: az olasz Natuci Dante került szembe Grünberger Lajossal. Kemény harc dult közöttük, egyik sem hagyta ma-

gát s szívós kitartással licitáltak egymásra. A harcban végül is Grünberger maradt a győztes. Natuci Dante 230.000 lejes ajánlatára Grünberger 235.000 lejes ígérettel felelt. Erre aztán Natuci is megelégtelt a versengést s beszüntette a további licitálást. Beles közjegyző elrendelte a szokásos öt perc szünetet, de újabb ajánlat annak végeztével sem érkezett s így a 350.000 lejre becsült áru kétszázharmincötezer lejtért a temesvári Grünberger Lajos-öcégnek, Soltész Tibor egyik nagy hitelezőjének jutott. A harmas árverésnek felöt órakor lett vége.

Fosztogató banda az aradi állomáson.

Naponta dézsmálják az értékes árukkal megrakott vagonokat. — A rendőrség a banda nyomába jutott.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrség hetek óta nyomoz egy vasuti fosztogató banda után, amely a legvakmerőbb módon töri fel az állomáson vesztelő vagonokat. Eddigi megállapítások szerint a fosztogató banda többszáz ezer lej értékű árut lopott ki a leólmozott vagonokból. A rendőrség a legnagyobb körültekintéssel nyomozott, a bandát azonban nem sikerült ártalmatlanná tenni. Végre a mai napon meglepő eredményt ért el a nyomozás. A napokban ismét feltörték egy vagonot és abból mintegy száz darab sevrő bört vittek el. A legújabb betörés után a rendőrség újult erővel fogott a nyomozáshoz és ma délelőtt sikerült letartóztatni az orgazdát, akinek a fosztogatók eladták a lopott sevrő börtöket. A letartóztatás után a rendőrségnek olyan adatok kerültek birtokába, hogy a banda összes tagjait holnap reggelre letartóztatják.

Orbán butorok a LEGOLCSÓBBAK

Arad, Piata Stefan cel Mare
▶ 4 (Béla-tér) 16. szám. ▶ 4

Bajthozó kutyaharapás

A megmárt ember tragikomikus kalandja.

(Saját tudósítónktól.) Ma reggel egy véresre vert embert szállítottak be az aradi kórházba. Megállapították, hogy az illető erősen ittas állapotban van és igazolványából kitűnt az, hogy Macave Tódornak hívják. A rendőrség kihallgatta Macave Tódort, aki elmondotta, hogy tegnapelőtt a Boczkó-uccán megharapta egy kutya, amelyről úgy gondolta, hogy veszett volt. Egy rendőrhöz akart menni, hogy jelentést tegyen a kutya-marásról, azonban egy uriember megállította és nagyobb összeget adott át neki, csak hogy ne tegyen feljelentést.

Macave Tódor tegnap este a kapott pénzzel betért egy korcsmába, ott iszogatni kezdett és egy ismeretlen társaságba került. Azután csak arra emlékszik, hogy alaposan elverték és kidobták a korcsmából. Pénze természetesen eltűnt, de arról nem tud felvilágosítást adni, hogy ellop-ták-e tőle, avagy elköltötte. Mikor magához tért, már a kórházban volt. A rendőrség megindította a nyomozást, egyben intézkedett, hogy Macave Tódort a cluji Pasteur intézetbe szállítsák.

Művészet.

* Az aradi színház műsora, Pénteken: Hamburgi menyasszony. (Lengyel Irén vendégfellépésével.) Szombaton: Gül-Baba. (Lengyel Irén vendégfellépésével.) Vasárnap: Csókos asszony. (Lengyel Irén vendégfellépésével.)

* Jósika Mici, Erdélynek ez a legszebb és lelegezánsabb vigjátéki színésznője ma este bucsuzott el Arad közönségétől, amely ezuttal is lelkes tapsokkal adózott a kitünő művésznőnek. A „Ki babája vagyok én?” című pikáns francia bohózatban élvezték művészetét, amely mindig elegáns és finom s megmutatta, hogyan kell vigjátékot játszani és finom izlelőt adni a francia pikantériából. Most láttuk, hogy Arad prózai együttese mennyire nélkülözte ezt a hangnemet és azokat a kvalitásokat, amelyeknek Jósika Mici birtokosa. A művésznő Aradra szerződötése a legnagyobb nyereség lenne. (=)

* Lengyel Irén Aradon. Az aradi színháznak értékes vendége lesz néhány estére: Lengyel Irén, a cluj színház volt primadonnája. Lengyel Irén a leutóbb a cluj színháznak volt a primadonnája és az alatt a kilenc hónap alatt, amíg Erdély fővárosának közönsége előtt játszott, szakadatlan ünneplésben volt része. Báró Hatvany Lajos, amikor Clujon járt, kijelentette, hogy Lengyel Irénhez hasonló Nádját nem látott, pedig az Orlov-ot a világvárosok színpadáról ismeri. Annabál-beli Esztiye, a Csókos asszony-a, Miámija a legelőkeltebb színpadi alakítások. Cluj bucsuja olyan fényes külsőségek között folyt le, amilyen csak a legnagyobb primadonnáknak jár ki. Most Budapest akarja elhódítani Erdélytől Lengyel Irént akinek az egyik operett színház tett fényes ajánlatot azzal, hogy már ősztől kezdődően legyen a színház primadonnája. Nem kétséges, hogy Budapest is Erdélyhez hasonló szeretettel és ünnepléssel forja körülvenni ezt a lebilincselően kedves, elegáns és nagyszerű színészi kvalitásokkal mezdított művésznőt. Aradhoz egy szezon dicsősége fűzi Lengyel Irént, aki mindig szívesen gondol az aradiakra és most is szívesen tett eleget Maurer igazgató meghívásának, hogy néhány legjobb szerepében ragyogtassa képességeit.

* A „Hamburgi menyasszony”-t, ezt a régen nem játszott, magyaros levegőjű és emlékezetes sikert aratott operettet elevenítik fel holnap este a színházban három kitünő vendég fellépésével, Lengyel Irén, a cluj színház primadonnája, az aradi közönség kedvence kezdi meg ebben a darabban holnap este néhány napos vendégjátékát. Az est második vendége Selmecey Miska lesz, akit Arad közönsége bizonyára ezuttal is tüntető szeretettel fog fogadni. A harmadik vendég pedig Győző Alfréd, aki a hamburgi német kereskedő fiú-szúrójából rajzol kabinetfigurát. A bonvivánszerepet Szücs Laci, a szubrettszerepet Betegh Béby játsza.

* Valóságos ostromot intéznek a színház pénztára ellen, hogy az „Egy nap Aradon”, hétfőn bemutatásra kerülő revü előadására jegyet szerezzenek. Ezek óta nem tapasztalt érdeklődés mutatkozik a pompás és aktuális, nyolc képből álló revü inánt, amelynek főszerepeit Horváth Mici, Betegh Béby, Kiss Mariska, Gömörly Emma, P. Réthy Irén, Harmath Jolán, Pálfi Zsazsa, Botos

Blanka, Eszty Ghysa növendékei, Küry Klárka, Bing János, Vágó Géza, Győző Alfréd, Huszár Károly, Szücs Laci, Fratta Géza játszik, de szerepelnek Körösi Dudus és Halász Lajcsi kitünő cigányzenekarai. Janikow jazz-bandje, a Gutenberg dalárda és az egész személyzet is. A rendkívül érdekes előadás a karszemélyzet jutalomjátéka lesz.

* Megjelent a „Színház és Társaság” jubileumi száma. A „Színház és Társaság”, az erdélyi közönség kedvenc színházi és képeslapja elérkezett

Leleplezték a Persián-féle hadjáratot.

(Budapest, június 17.) A budapesti csehszlovák követség a Persián-üggyel kapcsolatosan ma szenzációs nyilatkozatot tett közzé. A követség a leghatározottabban kijelenti, hogy a csehszlovák külügyminisztériumot bizonyos oldalról megkeresték, igéren büntetlenséget Mészáros Gyulának, ha vallomást tesz. A minisztérium ezt a megkeresést visszautasította, mert nem akart beleavatkozni egy másik állam igazságszolgáltatásába és nem paktál olyan emberekkel, mint Mészáros Gyula.

A nyilatkozat pártkülönség nélkül nagy feltűnést keltett. Most már mindinkább megerősödik az a felfogás, amelynek úgy ellenzéki, mint kormányparti oldalon hangot adtak, hogy ki kell kutatni, kik állanak az akció mögött és

első jubileumához, tíz évvel ezelőtt jelent meg első száma. A „Színház és Társaság” jubileuma alkalmával egy gyönyörű, 140 oldalos ünnepi számot adott ki, mely remeke az erdélyi irodalomnak. Több mint 110 fényképet közöl az ország minden részéből. Péchy Erzsiről, Dohnányiról, a Csókos asszonyról, „Dr. Szabó Juci”-ből. Címlelapján a cluj Magyar Színház primadonnáit hozza, akik tíz éven át kedvencei voltak a cluj közönségnek. A jubiláris számnak 30 lei az ára.

kik azok, akik a csehek hivatalos nyilatkozata szerint az ügyben közbenjárak. Az ellenzék is úgy véli, hogy bizonyos ódiom járul minden ellenzéki pártra abból a körülményből, hogy bár voltak közbenjárások, mégsem tisztázódott még, kik a közbenjárók. Egyelőre azonban még kinog óvatossággal bujkál az a politikai csoport, mely idegen állam segítségét akarta igénybe venni, hogy politikai támadásának sikerét elősegítse.

A kinos ügyből kifolyólag különben Karaffiáth Jenő háznagy ma politikusok és újságírók felkérésére felszólította Persián Ádámot, hogy ügyének elintézéséig tartsa magát a parlamenttől távol, Persián a háznagy felszólítására kitérő választ adott. Lehetséges, hogy ezért az újságírószindikátus is közbe fog lépni.

Kopplálás, mint hajnövesztőszer.

Egy hatvan éves kopasz ember negyven napig bőjtölt és dus haja nőtt.

(Belgrád, június 17.) Az európa-szerte terjedő kopplálási hullám eljutott Jugoszláviába is. A jugoszláviai kopplálók vezére tudós és konzervatív ember, aki hatvanhárom évet élt meg anélkül, hogy szélsőséges eszmék rabul ejtették volna: Szuvorin Alekszej, a Pétervárról elmenekült és most Belgrádban megjelenő Novoe Vremja szerkesztője.

Az orosz szerkesztő hetek óta nyilvános előadásokon hirdeti óriási közönség jelenlétében kopplálási elméletét, amely nem marad minden hatás nélkül, sőt megállapítható, hogy híveinek száma rohamosan növekszik. Különösen az orosz emigránsok körében talált lelkes követőkre az eszme, akik nyilvánvaló gyakorlatuk folytán aránylag könnyen viselhetik el a kopplálókúrát, de más belgrádiak is tömegesen sorakoznak a kopplálás apostolának táborába.

Szuvorin Alekszej elméletének némely részletét plágiumnak is lehetne nevezni, amennyiben ugyan Bicsérdy mester tanai eredetieknek tekinthetők, de annyit gasztronómiai objektivitással mindenesetre meg lehet állapítani, a Szuvorin tudományos főztje is eklektikus, mint az adakalehi apostol, aki a vegetárianizmus továbbfejlesztése mellett a német Kuhne Lajos félszázados tanításának elemeit is új rendszerbe foglalta. Szuvorin felfedezéséről a következőképpen nyilatkozott:

— Két fázist lehet megfigyelni a kopplálásban, az egyik a felülről lefelé, a másik az alulról felfelé való tisztulás folyamata. A szervezet így távolítja el magából az elemészthetetlen anyagot, a to-

vább nem éghető hamvakat. Negyven nap alatt beáll a teljes tisztulás, az ember újjászületik és kigyógyul gyógyíthatatlannak hitt betegségekből. Az első napon hatalmas étvágyat érez a páciens, később az étvágy egyre inkább csökken.

Utóbb egészen elmegy az étvágya a kopplálónak Szuvorin szerkesztő ur szerint, de a kopplálástól még mindig ne menjen el, mert:

— Be kell várnia, míg a nyelv, amely eleinte fehér, később egészen sárga, újból természetes vörössé válik. Magam is végigkoppláltam már háromszor a kúrát. A kopplálás előtt ritkás, ősz hajam volt, a kopplálás után dus szőke hajzatom nőtt. Ideges voltam: ma teljesen frissnek, fiatalnak érzem magam. Még a kezemírása is megváltozott, már nem olyan reszketeg, mint volt.

Orbán-butorok a LEGSZEBBEK

Arad, Piata Stefan cel Mare
▶◀ (Béla-tér) 16. szám. ▶◀

— Nyugtalanág egyes kolozs megyei községekben. Clujról jelentik: A kolozs megyei általános választások alkalmával meglehetősen izgalmas excesszusok játszódtak le néhány községben. A kedélyek máig sem nyugodtak meg, sőt az ellenzéki sajtó izgatásai következtében legutóbb megtörtént az is, hogy több községben a lakosság elűzte a papot és a jegyzőt. A hatóságok erős csendőrsztagokat vezényeltek ki a falvakba a rend fentartása végett.

Leveléz a miskolci gyermekgyilkos.

Budapestről táviratozzák: A miskolci titokzatos gyermekgyilkosság ügyében, amelyről már részletesen megemlékeztünk, — különös fordulat állott be. A miskolci rendőrség bünygyi osztályának vezetője ma a következő, különös tartalmu levelet kapta: „Tanácsos ur! Látom azt a megfeszített munkát, amelyet a miskolci rendőrség már hosszú napok óta kifejt a gyilkosság ügyében. Tömegével állítják elő az embereket, akiket alaptalanul gyanúsítanak meg, hiába hurcolnak meg ezért a tettért, amelyet én követtem el. Én vagyok a gyilkos, de hiába nyomoznak utánam, mert soha nem akadnak a nyomomra”. — A levelet azonnal kiadták a daktiloszkopiai osztálynak preparálás végett és a levélpapírom két ujjlenyomatot sikerült megrögzíteni. Az ujjlenyomatok a rendőrség számára értékes adatot jelentenek és most már remélik, hogy annak alapján az igazi gyilkost foghatják el.

Jönnek a huszárok

BOB DODYVAL
a főszerepben. —: Legközelebb
az aradi Apolloban

S P O R T.

O Máziás András vezeti a Budapest—Timisoara válogatott mérkőzést. A vasárnapi Budapest—Timisoara városközi mérkőzésre a timisoarai szövetség három bírói terjesztett fel Budapestre választás céljából. Budapest tegnap e kérdésben táviratilag válaszolt és a három jelölt közül Máziás Andrást, a régi, kiváló szabadkai bírói választotta. Budapest döntése Timisoarán a legteljesebb megelégedést keltette, mivel Máziás személyében kellő garanciát látnak a mérkőzés sima és korrekt levezetését illetően.

O Változás az országos döntők sorsolásában. Bucurestiből jelentik: A június huszadiki Budapest—Timisoara városközi mérkőzésre való tekintettel az országos bajnoki elődöntő mérkőzések terminusait a következőképpen módosították: Június 20. Arad—Cluj bajnokcsapatai Aradon, Bucuresti—Craiova bajnokcsapatai Bucurestiben, Június 27. Cernoviț—Chișinev bajnokcsapatai Cernovițban, Oradea-mare — Timisoara bajnokcsapatai Oradea-maren. Két csapat pedig erővesztő: Szeben és Brassó bajnokcsapatai ugyanis középdöntőt játszanak a Bucuresti—Craiova, illetve Arad—Cluj elődöntő küzdelmeiből kikérülő győztes csapattal, a győztes csapatok városai-ban ugyancsak június 27-én. A döntő július 4-én lesz később kitűzendő helyen.

Halál sikló.

CARLO ALDINIVEL
az aradi APOLLO
szombati műsora!